

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2019/2020

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Šárka Ledinská
Identifikační číslo studenta: 22745616

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Filologie
Studijní obor: Obecná a srovnávací literatura (komparatistika)
Identifikační čísla studia: 380843

Název práce: Prostory vlastní a cizí v pohádkách Karla Jaromíra Erbena, Boženy Němcové, bratří Grimmů a Ludwiga Bechsteina
Pracoviště práce: Ústav české literatury a komparatistiky (21-UCLK)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.
Oponent(i): prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.
PhDr. Pavel Šidák, Ph.D.

Datum obhajoby: 17.09.2020 **Místo obhajoby:** Praha
Hlasování komise: prospěl/a: 2 neprospěl/a: 1

Průběh obhajoby: 15:35 Předseda komise prof. Vojvodík zahájil obhajobu, představil sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představil studenta.
15:37 Školitel seznámil přítomné stručně se svým hodnocením studentova studia a jeho disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření.
15:40 Studentka seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. Sdělila zejména: (stručně zachytit obsah jeho vystoupení).
15:59 Oponent dr. Šidák seznámil přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že předloženou disertační práci k obhajobě doporučuje, ale s velkými výhradami. Zdůraznil hlavní výhrady, tedy absenci literatury genologické a folkloristické. Z posudku akcentoval otázky: Na čem je založen výběr zvolených autorů a pohádek? Jak je možné vymezit kouzelnou pohádku? Proč není ve využívané literatuře rozlišováno mezi díly, které jsou dodnes relevantní a díly, která se dnes už jeví jako obskurní a nevědecká? Proč v práci není kritičtěji akcentován rozdíl mezi pohádkami a biblickými texty, mýty a folklorními texty jiné než pohádkové povahy? Proč je tak velká proporce textu věnována pouze citátům a parafrázím nejruznějších výroků celé řady různorodých autorit?
16:08 Hlavní teze posudku oponenta prof. Kubíčka přednesl v zastoupení doc. Hrdlička. Seznámil přítomné s hlavními body posudku prof. Kubíčka a se závěrem, že předloženou disertační práci k obhajobě doporučuje, ale s celou řadou podstatných výhrad. Z posudku vyplynuly tyto otázky: Proč není práce založena na větši selekci odborných zdrojů a do textu jsou vnášeny teze celé řady autorit, jež jsou vzájemně nekompatibilní? Proč byl zvolen právě daný konvolut autorů pohádek? Proč práce preferuje namísto analýzy neustále taxonomii, tj. pouhé klasifikování materiálu do předem

nastavených kategorií? Proč byly zcela vynechány nástroje genologické?

16:18 Studentka reagovala na vyjádření školitele poděkováním za školitelskou roli.

16:19 Studentka reagovala na posudky oponentů a jejich položené otázky. Na posudek dr. Šidáka a v něm vznesené otázky uvedla, že v práci hájí své vlastní pojetí prostoru, inspirované A. Einsteinem. Genologii v práci má skrze definici pohádky a uváděné příklady. Vymezení kouzelné pohádky podle ní vychází z grimmovské mytologické školy, která pohádku chápe ve vazbě k mýtu. Kouzelná pohádka podle ní je vymezena především iniciačním rituálem. Uvádění citátů i z literatury, která není považována za vědeckou, vysvětlila tím, že citované myšlenky jí přišly jako produktivní a hodily se jí do výkladu. Asociativnost výkladu vysvětlila nutností redukovat složitost problematiky i odborné literatury, která byla na téma vlastního a cizího v humanitních oborech napsána. Dále deklarovala, že využitím analýzy a logiky narušujeme specifikum materiálu, kterým pohádka je. Volbu materiálu a především volbu L. Bechsteina vysvětlila potřebou mít dostatečně bohatý materiál. Svě odpovědi zároveň směřovala i k posudku prof. Kubička.

16:41 Oponent dr. Šidák reagoval na vystoupení studentky.

Zdůraznil, že zvolený materiál a v textu užití příklady jsou výrazně heterogenní a že práce nereflektuje rozdíly mezi díly pocházejícími z různých kontextů dobových, prostorových i kulturních.

16:45 Předseda komise zahájil diskusi.

V diskusi vystoupil doc. Hrdlička a položil otázku, nakolik jsou pohádky Grimmů, Erbena či Němcové záznamem folklorní slovesnosti a nakolik autorskými díly těchto romantických autorů. Doktorandka odpověděla výkladem, že míra autorství postupně narůstá a že toto zohledňuje.

Dr. Šidák reagoval na vysvětlení doktorandky ve vyjádření k posudku a upřesnil námitku, že práce svůj potenciál, který má, výkladově redukuje a používá zjednodušení tím, že si vždy vybírá jen některé dílčí motivy a témata. Množství redukcí, které práce tematizuje, narušuje logickou výstavbu celé práce. Doktorandka reagovala výkladem jedné konkrétní pasáže a vysvětlením, proč je strukturována daným způsobem. Tvrdí, že každá pasáž svoji logiku má a že jí v textu vysvětluje.

Dr. Čitátlová namítla, že asociativní charakter materiálu přece neopravňuje vystavit i rozsáhlou práci na asociativnosti.

Doktorandka reagovala vysvětlením, že asociativnost je v práci jen dílčí a že by se nad ní měly přimhouřit oči.

Doc. Hrdlička se zeptal na pojetí vztahu dobra a zla z schopnosti navazovat vztahy mezi lidmi. Doktorandka vysvětlila, že navazování vztahů vnímá jako základ, pokud jsou to vztahy pozitivní. Negativní vztahy prý poškozují pohádkový svět.

Dr. Šidák se zeptal, proč je práce věnována prostoru, když v textu a i v obhajobě je věnována velká pozornost postavám. Studentka reagovala, že postavy jsou s prostorem výrazně propojené, ale jádrem výkladu je podle ní prostor.

17:07 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala zdvižením ruky/pomocí hlasovacích lístků, počet členů komise 7; přítomno členů komise 3; kladných hlasů 2; záporných hlasů 1. Obhajoba disertační práce byla klasifikována prospěla.

Klasifikace obhajoby:	prospěl/a (P)	
Předseda komise:	prof. Dr. phil. Josef Vojvodík, M.A.
Členové komise:	Mgr. Blanka Činátlová, Ph.D.
	doc. Mgr. Josef Hrdlička, Ph.D.